

Міністерство освіти і науки України
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
Факультет журналістики

Кафедра СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

**Методичні рекомендації
щодо організації самостійної роботи
студентів над дисципліною**

«МЕДІАПРАВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА»

**для студентів ОР «Магістр»
спеціальності 061 Журналістика
в галузі знань 06 «Журналістика»**

Рівне-2019

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів спеціальності 061 «Журналістика» в галузі знань 06 «Журналістика» над дисципліною «Медіаправо та інформаційна безпека» / Горчикова А. О., Хитров О.В.– Рівне : МEGУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2019. – 25 с.

Розглянуто та схвалено навчально-методичною комісією Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, протокол № 12 від 19.06. 2019 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, протокол № 1 від 27.08. 2019 р.

© Горчикова А. О., Хитров О.В.,2019

© МEGУ, 2019

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Методика організації самостійної роботи студентів при вивченні курсу	5
Завдання до самостійної роботи студентів	12
Методи навчання	17
Питання до курсу	18
Тестові завдання з дисципліни	19
Список рекомендованої літератури	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу «Медіаправо та інформаційна безпека» – сформувати необхідні у подальшій роботі журналіста-практика основні знання у сфері інформаційного законодавства України та міжнародного інформаційного права, проаналізувати стан сучасного інформаційного законодавства, шляхи удосконалення правової бази діяльності засобів масової інформації. Увага студентів зосереджується на інформації як об’єкті правовідносин, балансі між безумовністю свободи слова, свободи масової інформації й необхідністю їх часткового обмеження в інтересах суспільства, особи, держави; правовому забезпеченні режиму доступу журналіста до джерел інформації; правових, економічних, організаційних засадах державної підтримки ЗМІ та соціального захисту журналіста; законодавчих нормах діяльності працівника ЗМІ в умовах виборчого процесу.

Завдання вивчення курсу – ознайомити студентів з основами теорії інформаційного права; дослідити практику регулювання правових проблем у журналістській діяльності; проаналізувати увесь комплекс законодавчих актів, що стосуються правового регулювання мас-медійної діяльності; забезпечити осмислене знання студентами основних видів інформаційної діяльності:

- створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорона та захист інформації;
- розглянути сутність відповідальності про порушення законодавства про інформацію та неприпустимості зловживанням права на інформацію;
- визначити основні галузі права; диференціювати поняття інформаційне право та інформаційне законодавство.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття та терміни інформаційного законодавства України;
- конституційно-правові норми журналістики України;

- діяльність Європейського суду з прав людини: склад, структура, юрисдикція.

- основні рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів;

- кримінально-правові норми журналістської діяльності.

вміти:

- орієнтуватися в основних правових документах України щодо питань захисту прав громадян на інформацію та регулюванні свободи ЗМК:

- аналізувати законодавчу базу України у контексті журналістської діяльності;

- характеризувати основні порушення ЗМІ у сфері інформаційного права.

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сутність, значення і основні завдання самостійної роботи. Види самостійних робіт. Вимоги до організації самостійної роботи.

Самостійна робота студента (СРС) - це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі та має становити не менше 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми, з урахування рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень (не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни). СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасної моделі фахівця вищої кваліфікації.

для освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр:

а) систематичність та активність роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях; б) виконання завдань для самостійного опрацювання; в) виконання модульних (контрольних) завдань;

для освітньо-кваліфікаційного рівня магістр:

а) перевірка науково-теоретичної підготовки

б) перевірка виконання індивідуальних практичних завдань.

Зміст самостійної роботи студента у форматі конкретної дисципліни визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Вимоги до змісту курсової, кваліфікаційної, дипломної, магістерської роботи визначаються кафедрою відповідно до ОКХ, з урахуванням освітньо-професійної програми підготовки бакалавра, спеціаліста, магістра.

Типи та види самостійних робіт. Проблема організації самостійної роботи студентів існувала завжди (відображена ще в працях Сократа, Демокріта, Ж.-Ж.Руссо, Я.А.Коменського, К.Ушинського, М.Скаткіна, М.Данилова та ін.) і постійно хвилює викладачів вищої школи, оскільки глибокі міцні знання й стійкі вміння можуть набуватися студентами тільки в результаті самостійної. Проте на сьогоднішній день проблема класифікації видів, типів самостійних робіт остаточно не вирішена. Не існує єдиної думки науковців щодо цього. Деякі з авторів виділяють у своїх дослідженнях види, інші – типи самостійних робіт студентів.

Найбільш відповідною до завдань вищої школи можна вважати класифікацію *типів самостійних робіт* П.Підкасистого: відтворюючі самостійні роботи за зразком; реконструктивно-варіативні; евристичні; творчі (дослідницькі).

Види самостійної роботи студентів - це самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять; пошуково-аналітична робота; наукова робота; стажування на підприємствах і в організаціях, педагогічна практика.

У науково-педагогічній літературі існує і така класифікація видів самостійних робіт [4; 16; 21]:

❖ набуття нових знань і оволодіння уміннями самостійно застосовувати знання у процесі роботи з навчальною літературою, організації спостережень, експериментів, виконання аналізу формул і графіків, роботи з роздавальним матеріалом;

❖ закріплення й уточнення знань під час роботи з підручником, при розв'язуванні задач, перегляді навчальних фільмів;

❖ формування уміння застосовувати знання на практиці у процесі розв'язування задач, креслення схем тощо; – формування умінь і навичок практичного характеру у процесі розв'язування задач, виконання лабораторних робіт практичного характеру;

❖ формування творчих умінь і навичок при проведенні експериментів з елементами дослідження, виконанні завдань із технічного моделювання і конструювання, розв'язуванні задач, що вимагають комплексного застосування знань.

Залежно від місця проведення виділяють два види самостійної роботи студентів :

➤ аудиторна самостійна робота (здійснюється під безпосереднім керівництвом викладача на лекціях, семінарських і практичних заняттях);

➤ позааудиторна самостійна робота студентів (підготовка до занять, написання рефератів, виконання курсових і дипломних робіт тощо).

За *обов'язковістю виконання студентом* завдань виділяють три групи самостійних робіт у формах навчання :

➤ обов'язкова – передбачена навчальними дисциплінами і робочими програмами (це виконання традиційних домашніх завдань, написання і захист курсових, дипломних і магістерських робіт, а також ті види завдань, які студенти самостійно виконують під час навчальної, виробничої і переддипломної практик);

➤ бажана – наукова й дослідницька робота студентів у вищому навчальному закладі передбачає самостійне проведення досліджень, збирання й аналіз наукової інформації; до цієї ж

категорії належать аудиторні заняття, участь у роботі наукового студентського товариства (гуртки, конференції, підготовка доповідей, тез, статей);

➤ добровільна – робота в позааудиторний час (участь у внутрікафедральних, міжкафедральних, міжфакультетських, міжвузівських і всеукраїнських олімпіадах, вікторинах, конкурсах тощо).

За *видами діяльності* самостійну роботу студентів поділяють на навчально-пізнавальну (через мислення, синтез, аналіз тощо) і професійну (певні конкретні дії студента, що їх виконують спеціалісти в умовах виробництва).

У своїх дослідженнях науковці [38] також розглядають:

– репродуктивні самостійні роботи студентів (опрацювання лекційного матеріалу, вивчення нового матеріалу за вказаним джерелом інформації, використання теоретичного матеріалу для розв’язання задач за алгоритмом тощо);

– частково-творчі самостійні роботи (вивчення або використання матеріалу за поданими питаннями, підготовка до практичної або лабораторної роботи, розв’язання задач тощо);

– творчі самостійні роботи (ознайомлення з додатковою інформацією з теми лекції, підготовка доповіді, наукових повідомлень, рефератів, переклад спеціальної літератури, розв’язання задач нестандартними методами, виконання курсових, дипломних і магістерських робіт тощо).

Форми самостійної роботи з навчальної дисципліни для студентів є різні та визначаються робочою навчальною програмою, залежно від мети, завдань та змісту навчальної дисципліни, специфікою спеціальності і, зокрема:

- опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу;

- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;

- переклад текстів встановлених обсягів з однієї мови на іншу;

- виконання домашніх завдань;

- підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять;
- підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю
- систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та іспитом;
- відпрацювання тренінгових програм (завдань) з навчальних дисциплін;
- виконання індивідуальних завдань (написання реферату за заданою проблематикою; підготовка критичного есе на статті зарубіжних і вітчизняних авторів за визначеною тематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу; аналітичний розгляд наукової публікації;
- написання курсової роботи; написання дипломної роботи тощо).

Мотивація студентів до самостійної роботи. Методи стимулювання мотивації до самостійної роботи студентів в процесі вивчення психології. Діагностика знань.

Низку вимог до організації самостійної роботи студентів, особливо майбутніх учителів, що сприяє підвищенню результативності навчання, розвиває довірливу увагу студентів, формує в них здатність міркувати, запобігає формалізму у засвоєнні знань, розвиває активність та самостійність як риси характеру.

При виконанні відтворюючих самостійних робіт студенти мають уважно прослухати (або розглянути), запам'ятати й відтворити певний обсяг інформації. Такі роботи дозволяють опанувати навчальний матеріал, але не сприяють розвитку творчої активності виконавців. Реконструктивно-варіативні самостійні роботи забезпечують відтворення не тільки окремих функціональних характеристик знань, але й структури цих знань у цілому.

Під час виконання евристичних самостійних робіт пізнавальна діяльність студентів спрямована на розв'язування проблемної ситуації, яку створює педагог. При цьому в них

формується вміння бачити навчальну проблему, самостійно виявляти причину її виникнення, розробляти план розв'язання проблеми.

І, нарешті, при виконанні дослідницьких самостійних робіт студент навчається розкривати нові сторони досліджуваних явищ, об'єктів, подій, всебічно аналізувати завдання та висловлювати власні судження. Тут виявляються усі розумові здібності студента.

Виділяють також *індивідуальну, індивідуалізовану і колективну* самостійні роботи. При організації індивідуальної самостійної роботи студентам пропонують такі види завдань: – *фронтальні* – усі студенти отримують однакові завдання; – *групові* – кожній групі студентів пропонуються різні (не однакові за складністю) варіанти завдань; – *індивідуальні* – окремим студентам або всій групі дають різні, але однакові за складністю завдання.

При організації індивідуалізованої самостійної роботи студентам пропонують завдання з урахуванням індивідуальних відмінностей у їхніх здібностях до навчання. При колективній самостійній роботі завдання розподіляють по групах. При цьому посилюється фактор мотивації і підвищується інтелектуальна активність. Також забезпечується ефективність навчальної діяльності студентів шляхом посилення взаємоконтролю.

Низка вимог щодо організації самостійної роботи:

1. Організація самостійної роботи у всіх ланках навчального процесу, в тому числі й на етапі засвоєння нового матеріалу.

2. Вмотивованість навчального завдання (для чого, чому сприяє).

3. Чітка постановка пізнавальних задач.

4. Алгоритм, метод виконання роботи, усвідомлення студентом способів її виконання.

5. Комплексний підхід до організації самостійної роботи студентів за всіма формами аудиторної роботи.

6. Поєднання всіх рівнів (типів) самостійної роботи.

7. Забезпечення накопичення студентами фонду загальних прийомів, умінь, способів розумової праці, за допомогою яких засвоюються знання.

8. Формування активної позиції студентів, студенти – безпосередні учасники процесу пізнання.

9. Спрямованість завдань для самостійної роботи не стільки на засвоєння окремих фактів, скільки на розв’язання проблем.

10. Навчання студентів бачити і формулювати проблеми, самостійно їх вирішувати, вибірково використовуючи для цього наявні знання, уміння і навички, перевіряти здобуті результати.

11. Активізувати розумову діяльність студентів треба, надаючи їм роботу, що вимагає посилюючого розумового напруження.

12. Диференціація та індивідуалізація самостійної роботи.

13. Визначення видів консультаційної допомоги (консультації – настановчі, тематичні, проблемні).

14. Визначення критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів.

15. Забезпечення контролю за якістю виконання (вимоги, консультації). Урізноманітнення видів і форм контролю (колоквиум, контрольні роботи, тести тощо).

16. Створення необхідного методичного матеріалу для організації самостійної роботи студентів.

Ефективність самостійної роботи студентів зумовлюється насамперед сформованістю пізнавальних мотивів; адаптивними можливостями студентів до індивідуального самостійного розвитку в умовах процесу навчання; якісною та доступною науково обґрунтованою інформаційно-методичною базою; чітким налагодженим контролем за її виконанням.

ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (40 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виникнення й розвиток інформаційного права в Україні.	8
2	Конституційно-правові норми журналістської діяльності.	8
3	Правові норми діяльності друкованих ЗМІ в Україні. Правові норми діяльності аудіовізуальних ЗМІ.	8
4	Кримінально-правові норми журналістської діяльності в Україні. Цивільно-правові норми журналістської діяльності в Україні.	8
5	Соціальні гарантії творчої діяльності журналіста й державна підтримка ЗМІ	8
	Разом:	40

Тема 1
Виникнення й розвиток інформаційного права в
Україні. Медіа право

План

1. Поняття «інформаційне право» та його місце у правовій системі.
2. Поняття «медіаправо» і його складові.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати специфіку розгляду понять медіа права в українській та закордонній практиці.
2. Розглянути базові нормативно-правові документи в галузі медіа права.

Література:

1. Гуз А.М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навчальний посібник / А.М. Гуз. – К.: КНТ, 2007. – 260 с.

2. Петрова Н., Якубенко В. Медіа-право. — К. 2007. — 276с.;

3. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія. — К.: «Освіта України», 2010. — 388с.

Тема 2

Конституційно-правові норми журналістської діяльності. Правові засади регулювання інформаційної діяльності в Україні: ЗУ «Про Інформацію»

План

1. Основні аспекти правового регулювання засобів масової інформації в Україні.
2. Міжнародні норми журналістської діяльності.
3. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.
4. ЗУ «Про інформацію» та його аналіз.

Завдання для самостійної роботи:

1. Розробити власні норми журналістської діяльності у відповідності до чинного законодавства.
2. Розглянути основні положення ЗУ «Про інформацію». Навести приклади таємної, конфіденційної інформації та інформації про особу.

Література:

1. Іванов В. Ф. Законодавство і журналістика: становлення правової бази в Україні і світовий досвід. — К.: Школяр, 1997.
2. Кузнецова О. Д. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. — Л.: Світ, 1998.
3. Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінформ, 1992.

4. Роль ЗМІ в процесах державотворення. – К.: ЦВП, 1998.

Соціокультурні аспекти права на комунікацію. – К.: ЦВП, 1997.

5. Сучасна політична культура та мас-медіа: Зб. наук. праць. – К.: Фундація "Суспільність", 1998.

Тема 3

Правове регулювання діяльності друкованих засобів масової інформації

План

1. ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні».

2. Правова діяльність друкованих ЗМІ згідно ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні».

3. Правове регулювання діяльності телебачення та радіомовлення.

4. Умови надання ліцензій згідно ЗУ «Про телебачення і радіомовлення» в Україні та за кордоном.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначити практичне значення використання ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». Навести приклади.

2. Розписати процес отримання ліцензії.

Література:

1. Тарасенко Р.В. Інформаційне право: Навчально-методичний посібник / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. – 512 с.

2. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.М. Брижко; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 414 с.

3. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навч. посіб. Рекомендовано МОН /Т.О.Приступенко. — К., 2011. — 351 с

4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України: Посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2006. – 352 с.

Тема 4

Кримінально-правові норми журналістської діяльності в Україні. Цивільно-правові норми журналістської діяльності в Україні

План

1. Права та обов'язки журналіста.
2. Цивільно–правова відповідальність внаслідок порушення законодавства. Аналіз конкретних прикладів.
3. Кримінальна відповідальність внаслідок порушення законодавства журналістом.
4. Кримінальна відповідальність осіб, які перешкоджають діяльності журналісту.

Завдання для самостійної роботи:

1. Зімітувати ситуації, в яких законодавчо журналіст має право чи повинен діяти згідно зі своїми посадовими обов'язками.
2. Розглянути ситуації, в яких журналіст може користуватися законним правом на захист у процесі трудової діяльності.

Література:

1. Кузнецова О. Д. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. – Л.: Світ, 1998.

2. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України: Посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2006. – 352 с.

3. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.М. Брижко; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 414 с.

4. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навч. посіб. Рекомендовано МОН /Т.О.Приступенко. — К., 2011. — 351 с

5. Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. – К.: Юрінформ, 1992.

Тема 5

Соціальні гарантії творчої діяльності журналіста й державна підтримка ЗМІ

План

1. Соціальний захист журналістів в Україні.
2. ЗУ «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (від 23 вересня 1997 р., №540,97ВР).

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати детальний аналіз ЗУ “Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів”.
2. Написати аналітичний матеріал на тему соціального захисту журналістів.

Література:

1. Прайс М. Телевидение, телекоммуникации и переходный период: право, общество и национальная идентичность [Текст] / М. Прайс ; [пер. с англ.] – М. : Изд-во МГУ, 2000. – 334 с.

2. Про заходи забезпечення прозорості засобів масової інформації [Електронний ресурс] : Рекомендація РЄ від 22 листопада 1994 р. № R (94) 13. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

3. Стерлінг Христофор Х. Електронні ЗМІ в США / Х. Христофор Стерлінг // Вісник Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. – 2001. – № 3 – С. 58–61.

4. Телевидение в Европе: регулирование, политика и независимость. Краткий отчет по мониторингу / [пер. с англ. Ин–т открытого о–ва; под ред. А. Рихтера]. – Б. м. : Ин–т открытого о–ва, 2006. – 418 с. УДК 070:321 (477+100)

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання дисципліни «Медіаправо та інформаційна безпека» використовується лекційно-практична методика навчання, в яку входять методи навчання класифіковані за:

джерелами знань (словесні, наочні, практичні, а саме: лекція, інструктаж, навчальна дискусія, дебати, прес-метод, демонстрація, ілюстрація, спостереження, відеометоди, навчальна праця, методи індукції, дедукції, аналізу, синтезу, case-study та ін.);

характером логіки пізнання; рівнем самостійності розумової діяльності (проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідний тощо);

рівнем проблемності засвоєння знань та включеності студентів у творчу діяльність (пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний, методи контролю і самоконтролю, такі як: методи усного та письмового контролю, тестового контролю, самоконтролю та ін.);

дидактичними цілями (методи набуття нових знань, формування умінь і навичок та застосування знань на практиці, перевірки й оцінки знань, умінь і навичок, зокрема: метод цілепокладання, імітаційно-рольове відтворення життєвих ролей і ситуацій, планування тощо).

Питання до курсу

1. Поняття «інформаційне право» та його місце у правовій системі
2. Поняття «медіоправо» та його складові
3. Основні аспекти правового регулювання засобів масової інформації України
4. Міжнародні норми журналістської діяльності.
5. ЗУ «Про інформацію»
6. Загальна характеристика ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»
7. Права та обов'язки журналіста
8. Цивільно –правова відповідальність внаслідок порушення законодавства журналістом
9. Загальний огляд законодавчої системи України з видавничої справи
10. Закон України «Про видавничу справу»
11. Закон України «Про авторське право і суміжні права»
12. Закон України «Про обов'язковий примірник документів»
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.98 р. № 1540 «Про державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції»
14. Кодекс України «Про адміністративні правопорушення»
15. Правова діяльність друкованих ЗМІ згідно ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»
16. Реєстрація друкованих ЗМІ згідно ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»
17. Правове регулювання діяльності телебачення та радіомовлення
18. Поняття «джинса» та її прояви в українській журналістиці

19. Висвітлення ЗМІ судових процесів
20. Умови надання ліцензій згідно ЗУ «Про телебачення і радіомовлення»
21. Відшкодування засобами масової інформації шкоди
22. Журналістські твори та авторські права на них
23. Кримінальна відповідальність внаслідок порушення законодавства журналістом
24. Соціальний захист журналістів в Україні
25. Державна підтримка преси в Україні та за кордоном
26. Регулювання доступу до публічної інформації
27. Виборче право України та діяльність засобів масової інформації
28. Міжнародне право і журналістика
29. Порушення прав журналістів в Україні: шляхи подолання
30. Плагіат у діяльності ЗМІ

**Тестові завдання
з дисципліни «Медіаправо»**

Варіант I

1. Специфіку правового регулювання в інформаційній сфері почали детально розглядати:

- а) в 60- ті роки ХХ ст.;
- б) в 70- ті роки ХХ ст.;
- в) в 50- ті роки ХХ ст..

2. Набуваючи глобального поширення, публічні норми окремих країн отримують статус:

- а) міжнародних норм;
- б) світових норм;
- в) юридичних норм.

3. Закон України «Про інформацію» було прийнято:

- а) 1 липня 1994 р.;
- б) 2 жовтня 1992 р.;
- в) 7 грудня 1991 р..

4. Як галузь суспільних відносин інформаційне право може розглядатися у:

- а) 2 контекстах;
- б) 4 контекстах;
- в) 7 контекстах.

5. У суб'єктивному змісті інформаційне право — це...

- а) врегульований нормативними актами комплекс суспільних відносин, об'єктом яких є інформація;
- б) комплекс прав і обов'язків суб'єктів суспільних відносин щодо інформації;
- в) відносно автономна інституція правової науки щодо дослідження проблем суспільних відносин, об'єктом яких є інформація.

6. За своєю структурою система інформаційного права поділяється на:

- а) об'єктивну і суб'єктивну;
- б) загальну і особливу;
- в) усі варіанти неправильні.

7. До загальної частини інформаційного права належать правові норми, що:

- а) визначають основи цієї галузі;
- б) об'єднують близькі за змістом правові норми;
- в) визначають ключові питання інформаційних відносин.

8. Основним об'єктом правовідносин медіаправа є:

- а) сюжети телеканалів;
- б) інформаційна продукція медіа;
- в) друковані матеріали.

9. Національними джерелами інформаційного права є:

- а) Конституція України;
- б) Міжнародний союз електрозв'язку;
- в) СОТ.

10. До інститутів особливої частини інформаційного права можна віднести:

- а) інститут державної таємниці;
- б) інститут інформаційної безпеки;

в) інститут правового режиму інформаційних ресурсів.

Варіант II

1. У міру розвитку соціальних інформаційних відносин збільшується кількість:

- а) норм регулювання;
- б) етичних норм;
- в) юридичних норм.

2. Новий публічно-правовий та науковий юридичний феномен — це...

- а) комунікаційне право;
- б) інформаційне право;
- в) журналістське право.

3. Поштовхом до виникнення і формування інформаційного права як інституції публічного права в Україні можна вважати:

- а) Закон України «Про друковані ЗМІ (пресу) в Україні»;
- б) Закон України «Про рекламу»;
- в) Закон України «Про інформацію».

4. В об'єктивному змісті інформаційне право — це...

- а) врегульований нормативними актами комплекс суспільних відносин, об'єктом яких є інформація;
- б) комплекс прав і обов'язків суб'єктів суспільних відносин щодо інформації;
- в) відносно автономна інституція правової науки щодо дослідження проблем суспільних відносин, об'єктом яких є інформація.

5. Інформаційні відносини як відокремлена група суспільних відносин — це...

- а) предмет медіаправа;
- б) об'єкт медіаправа;
- в) суб'єкт медіаправа.

6. Зовнішні форми вираження норм інформаційного права, за допомогою яких відбуваються формування та закріплення цих норм — це...

- а) джерела інформаційного права;
- б) методи інформаційного права;
- в) важелі інформаційного права.

7. *ООН, Рада Європи, ОБСЄ, Міжнародний союз електрозв'язку, СОТ можна віднести до:*

- а) національної складової джерел інформаційного права;
- б) міжнародної складової джерел інформаційного права;
- в) усі варіанти правильні.

8. *Як інституція в юридичній науці інформаційне право — це...*

- а) врегульований нормативними актами комплекс суспільних відносин, об'єктом яких є інформація;
- б) комплекс прав і обов'язків суб'єктів суспільних відносин щодо інформації;
- в) відносно автономна інституція правової науки щодо дослідження проблем суспільних відносин, об'єктом яких є інформація.

9. *Спеціальні суб'єкти медіа права — це...*

- а) комунікати та комуніканти;
- б) інформанти та інформовані;
- в) усі варіанти правильні.

10. *До інститутів загальної частини інформаційного права можна віднести:*

- а) інститут державної таємниці;
- б) інститут інформаційної безпеки;
- в) інститут вільної преси.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гуз А.М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навчальний посібник / А.М. Гуз. — К.: КНТ, 2007. — 260 с.

2. Інформаційний простір України: Словник-довідник законодавчих термінів: довідково-навчальне видання / Автор-укладач Я.О.Чепуренко / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – К.: “Освіта України”, 2008. – 544 с.
3. Інформація та реклама в Україні: зб. законодав. і нормат. актів: (офіц. текст)/ упоряд. Ю.В. Паливода. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2010. – 440 с.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України: Посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2006. – 352 с.
5. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навчальний посібник / А.І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.
6. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.М. Брижко; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 414 с.
7. Марущак А. Доступ до інформації: права журналістів / А. Марущак . –[Електронний ресурс]: http://www.uapp.org/uk/legal_library/11/21.html.
8. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Т.О.Приступенко. — К., 2011. — 351 с
9. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В.С. Цимбалюк.— К.: “Освіта України”, 2010. – 388 с.

Додаткова

1. Усі міжнародно-правові акти та справи Європейського суду з прав людини можна знайти: на сайтах Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Інституту медіа права (<http://www.medialaw.kiev.ua>), Міністерства юстиції України ((<http://www.minjust.gov.ua>)).

2. Буткевич В.Г., Маляренко В. Т. Європейський суд з прав людини та українське судочинство: питання взаємодії// Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 4 – С. 7.
3. Законы и практика СМИ в Европе, Америке и Австралии: Атикль XIX. М.: Права человека, 1996.
4. Кобзар Ю.М. Сучасні механізми державного регулювання телерадіомовлення: міжнародні стандарти і досвід європейських країн // http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2008-3/R_2/08kymdek.pdf.
5. Досвід функціонування механізму державного замовлення у сфері телерадіомовлення в контексті розбудови Суспільного телерадіомовлення в Україні. Аналітична доповідь / Громадська організація «Лабораторія законодавчих ініціатив». – К., 2008.
6. Зідорук С.І., Гнатюк С.Л. Суспільне мовлення: український варіант // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 4 (9). – С. 77-84.
7. Концепції Суспільного мовлення в Україні: потенціал реалізації // <http://www.niss.gov.ua/Monitor/April/16.htm>.
8. Правове регулювання суспільного мовлення: стандарти ЄС, Ради Європи та досвід країн-членів Євросоюзу / Інститут прикладних досліджень “Право” за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” та Агентства з міжнародного розвитку США (USAID). Доповідь. – К., 2007.

Навчальне видання

**Методичні рекомендації
щодо організації самостійної роботи**

студентів над дисципліною

«МЕДІАПРАВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА»

для студентів спеціальності «Журналістика»

денної та заочної форми навчання

Відповідальний за випуск О. А. Мітчук

Редактор М. Я Вишневський

Комп'ютерне верстання М. Я Вишневський

Підписано до друку 02.07.2019, поз.

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,63. Обл.-вид. арк. 1,93. Тираж 20 пр.
Зам. No .

Собівартість видання грн к.

Видавець і виготовлювач

ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені
академіка Степана Дем'янчука»,

вул. С. Дем'янчука, 4, м. Рівне, 33027

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК No 3062 від 17.12.2008.